

I andet stykke, der modsvarer 3. punktum i den gældende lovs § 5, omtales den situation, at bygningssynet nægter nedrivningstilladelse.

Som efter den gældende lov skal bygningssynet da indstille til ministeren, at bygningen erhverves for det offentlige, men det er tilføjet, at der i bygningssynets forslag skal tages stilling til, om erhvervelsen bør omfatte hele eller kun dele af ejendommens grundareal. Begrundelsen for denne tilføjelse er, at det må sikres, at bygningens omgivende areal ikke mindskes i et omfang, der kan medføre en forringelse af dens betydning i det omliggende miljø og af mulighederne for dens praktiske anvendelse.

Hvis ministeren tager indstillingen til følge, skal han foretage de fornødne skridt til erhvervelsen. Efter den gældende lov forudsættes det, at ministeren i tilfælde, hvor udgiften vil overstige 20.000 kr. — såvel som hvor der må skrives til ekspropriation — fremsætter særligt lovforslag om erhvervelsen.

I praksis har man dog forhandlet sig til rette med ejerne om en frivillig afhændelse, hvilket også i bemærkningerne til forslaget til den nugældende lov forudsættes forsøgt, inden lovgivningsvejen trædes.

I nærværende forslag opretholdes, som et nødvendigt led i bevaringsinstituttet, adgangen til ekspropriation, der i givet fald må ske ved særlig lov i det enkelte tilfælde, men herudover overlades det til et skøn, om erhvervelsen må ske ved særlig finanslovbevilling, eller om den kan finansieres af det nedenfor i bemærkningerne til § 16 omtalte Statens bygningsfredningsfond, hvilket sidste ofte vil være naturligt. I tilfælde, hvor udgiften vil overstige, hvad fonden kan magte, må sagen som hidtil forelægges de bevilgende myndigheder.

Der er i bestemmelsen ikke foreslået nogen bestemt frist, inden hvilken den endelige afgørelse af, om det offentlige ønsker at erhverve ejendommen, skal være truffet. En frist findes ej heller i den gældende lov og må anses for uheldig, da en sag om sådan ejendoms erhvervelse oftest vil kræve forhandlinger til en række sider f. eks. med henblik på bygningens fremtidige udnyttelse, bortset fra, at sagen skal forelægges Statens ligningsdirektorat og evt. boligministeriet på sin vej til de bevilgende myndigheder. Det er dog en selvfølge, at de fornødne skridt til ejendommens erhvervelse foretages så hurtigt, det er muligt.

Da formålet med statens overtagelse af ejendommen er dens bevaring, og da det hverken kan være hensigtsmæssigt eller er økonomisk overkommeligt for staten at bevare ejendomsretten til et større antal fredede bygninger — navnlig hvis

de fremdeles anvendes til private formål — foreslås det for at undgå fortolkningstvivl direkte udtrykt i loven, at staten kan videresælge ejendommene til tredjemand efter tinglysning af en særlig bevaringsservitut, der sikrer, at ejendommen ikke påny kan blive truet af nedrivning med den konsekvens, at staten påny måtte erhverve den for at hindre dens tilintetgørelse. Påtaleberettigede i henhold til sådanne servitutter må være enten ministeren for kulturelle anliggender eller Det særlige bygningssyn.

Forslagets sidste stykke svarer til bestemmelsen i den gældende lovs § 5 in fine.

Til § 11.

Bestemmelsen svarer til § 13 i den gældende lov.

Til § 12.

Bestemmelsen svarer i det væsentlige til den gældende lovs § 7 om en kvalificeret retlig sikring af fredede bygninger; dog er begrebet „ejendommens henlæggelse under nationalmuseet“ som fredet mindesmærke efter forslag fra Det særlige bygningssyn erstattet med den ovenfor i bemærkningerne til § 10 omtalte særlige bevaringsservitut, hvorved den samme beskyttelse af bygningen opnås. Kravet i den gældende lov om, at de bygninger, der skal have en sådan beskyttelse, skal være af særlig fremragende værdi, er ikke gentaget i lovforslaget, da det må være ønskeligt, at flest mulige fredede bygninger belægges med denne servitut.

Ligeledes er bestemmelsen om, at ejerens forhold i øvrigt ikke må tale mod en sådan ordning, udeladt, da det afgørende må være, at bygningens bevaring er sikret.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 7 om, at sagen skal forelægges for ministeren og udgiften afholdes ved en særlig bevilling på finansloven eller i henhold til særlig lov, er ikke gentaget i forslaget, da bygningssynet enten kan yde tilskud af egne midler eller udvirke, at de stilles til rådighed af den i § 16 omtalte bygningsfredningsfond, eller fremsætte forslag om en særlig finanslovbevilling til formålet.

I tredje punktum er det foreslået, at tilskud også kan ydes i de tilfælde, hvor en bevaringsservitut tidligere er lyst på en ejendom i henhold til forslagens § 10, stk. 2. Selv om ejeren af en sådan bygning har overtaget den med bevaringsservituten, og bygningen således allerede er sikret mod nedrivning, finder man, at et offentligt tilskud til en sagkyndig istandsættelse vil kunne skabe sikkerhed for, at den fredede bygning kan genvinde en tilfredsstillende bygningsmæssig standard.